

Codi de Deontologia

Consell de Col·legis
de Metges de Catalunya

COL·LEGIS
DE METGES
CONSELL DE
CATALUNYA

COL·LEGIS
DE METGES
CONELL DE
CATALUNYA

El Codi de Deontologia va ser aprovat el 15 de setembre de 2021 pel Plenari del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya i està publicat en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya de 4 de gener de 2022 (Resolució JUS/3841/2021, de 21 de desembre).

Preàmbul	5
I. Principis generals	6
II. De la relació del metge amb els seus pacients	8
III. De la informació i la comunicació	11
IV. Del dret a la intimitat i del secret professional	13
V. Del tractament	16
VI. De la genètica i la reproducció humana	19
VII. De la mort	21
VIII. De la recerca i l'experimentació mèdica sobre la persona	22
IX. De l'exercici de la medicina en les institucions	24
X. Dels deures i drets del metge envers els seus companys	26
XI. Dels deures i drets del metge envers el col·legi de metges	28
XII. Deures del col·legi de metges	28
XIII. De la publicitat	29
XIV. De l'economia	30

Preàmbul

La deontologia mèdica és el conjunt de normes d'obligat compliment per a la recta conducta que el metge ha d'observar en l'exercici de la seva activitat professional, en la relació amb els malalts, amb la societat, amb altres professionals de la salut i entre els mateixos metges.

El Codi de Deontologia del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya, que troba el seu precedent en l'etapa democràtica l'any 1978, té vocació d'adaptar-se als constants canvis que ens afecten. Així, l'any 1997 en l'Assemblea de Metges de Catalunya celebrada al Palau de la Música Catalana, fou revisat i aprovat el Codi de Deontologia, i l'any 2005, prèvia presentació en el I Congrés de la Profesió Mèdica de Catalunya, seria novament actualitzat.

Tot i que ambdues versions ja eren adequades i, fins i tot, avançades al seu temps, els canvis professionals, socials, científics, tecnològics, i també ambientals, generen noves situacions i potencials conflictes.

Per aquest motiu, el CCMC va posar en marxa un nou procés d'actualització del Codi, amb la finalitat d'adaptar-lo als reptes actuals de l'exercici de la medicina. Amb aquest objectiu una Comissió d'Experts, integrada per col·legiats dels quatre col·legis de Catalunya, ja va elaborar les primeres propostes que es van debatre en el III Congrés de la Profesió Mèdica de Catalunya (Girona, novembre del 2016), quines conclusions han assentat les bases del que ha estat el Projecte de Modificació del Codi de Deontologia, sotmès als preceptius tràmits d'informació pública.

Aquest procés participatiu en l'elaboració del present Codi ha permès integrar en el seu text les consideracions dels metges, resultant les normes que es presenten un elevat consens de la professió en la seva autoregulació.

Així doncs, les normes que avui conformen aquest Codi de Deontologia en el seu text refós, no constitueixen un Codi nou, sinó una actualització i revisió del Codi fins ara vigent, que ha comportat, per tant, la reformulació o introducció de noves normes, i que ha determinat la re- numeració i refosa de l'articulat, per donar major coherència sistemàtica al text resultant.

I. Principis generals

Norma 1

El metge ha de tenir present que l'objectiu de l'exercici de la medicina és promoure, mantenir o restablir la salut individual i col·lectiva de les persones, alleujar el dolor o els patiments causats per la malaltia, tenir cura dels pacients, recuperables o no, tractar d'evitar la mort que no és previsible i vetllar per una mort en pau. El metge ha de considerar que la salut no és solament l'absència de malaltia, sinó també el conjunt de condicions físiques, psíquiques i socials que permeten la màxima plenitud de la persona, per tal que aquesta es pugui desenvolupar de manera autònoma. El metge ha de tenir especial cura a combatre el dolor i el patiment de forma proporcionada a les necessitats de la persona malalta, emprant amb aquesta finalitat, sense excuses ni prejudicis, tots els mitjans al seu abast.

Norma 2

Els metges, que són un dels principals agents de la preservació de la salut, han de vetllar per la qualitat i l'eficiència de la pràctica mèdica, principal eina per a la promoció, la defensa i el restabliment de la salut. És per aquest motiu que la formació mèdica continuada és un deure ètic, un dret i una responsabilitat de tots els metges al llarg de la seva vida professional.

Norma 3

Com sigui que la defensa i la promoció de la salut suposen un camp d'acció molt més ampli que el purament assistencial, els metges no poden considerar-se aliens a les situacions socials, els progressos tècnics i les condicions de treball i ambientals que afecten la vida dels ciutadans, i han d'aconsejar les accions sanitàries més adients.

Els metges també han de ser proactius en la protecció de la salut global i en la lluita contra l'emergència ecològica.

Norma 4

El deure del metge és prestar atenció preferent a la salut del pacient, atenció que en cap circumstància no interferiran motivacions religioses, ideològiques, polítiques, econòmiques, de raça, sexe, nacionalitat, condició social o personal del pacient ni pel temor d'un possible contagi del metge.

Norma 5

Els metges han de respectar escrupolosament les persones i tots els seus drets i mai no podran emprar els seus coneixements, ni que sigui d'una manera indirecta, en cap activitat que suposi la conculcació dels drets humans, la manipulació de les consciències, la repressió física o psíquica de les persones o el menyspreu de la seva dignitat.

Norma 6

El metge que, per fidelitat a la seva consciència, es negui a emprar una determinada terapèutica, procediment o mitjà de diagnòstic ho haurà d'advertir amb caràcter previ i de manera personalitzada al pacient, o quan es tracti d'un incapacitat o menor, a la persona directament responsable d'aquest, sens perjudici de l'obligació de complir amb el deure deontològic d'informació de les opcions possibles. En qualsevol cas, s'ha de garantir la continuïtat assistencial.

El metge no podrà ser discriminat en el seu lloc de treball per raons de consciència.

Norma 7

El metge ha de sotmetre's sempre a les mateixes normes ètiques i mai no podrà renunciar a la seva independència professional, sigui quina sigui la manera com exerceix la medicina o la institució en què ho faci.

Norma 8

El metge ha de vetllar per mantenir el prestigi de la professió i evitar accions que puguin menystenir la confiança social envers la professió o les institucions sanitàries.

Norma 9

El metge ha de mantenir la transparència dels potencials conflictes d'interès que puguin sorgir en la seva activitat professional respecte les eventuais relacions amb les indústries sanitària, farmacèutica i d'altres relacionades amb l'àmbit de la salut.

Norma 10

El metge mai no ha d'afavorir, ni que sigui passivament, i encara menys practicar, la tortura ni altres procediments cruels, vexatoris o contraris als drets humans. Ans al contrari, quan el metge sigui coneixedor d'aquests actes, ha de posar tots els mitjans necessaris per protegir la víctima i ho ha de denunciar, procurant prèviament la seva protecció.

II. De la relació del metge amb els seus pacients

Norma 11

La primera lleialtat del metge ha d'ésser envers la persona que atén. La salut d'aquesta ha d'anteposar-se a tota altra conveniència.

Norma 12

El metge no ha d'establir amb el pacient relacions de tipus sexual, ni tampoc de tipus econòmic –més enllà de la contraprestació de l'acte assistencial–, o d'altre mena, quan aquestes puguin afectar la correcta relació metge-pacient o quan puguin establir-se aprofitant una situació preeminent envers el pacient.

Norma 13

Tothom té el dret a una atenció mèdica de bona qualitat humana i tècnica. El metge ha de vetllar per la preservació d'aquest dret.

Norma 14

El metge ha de respectar les conviccions religioses, ideològiques i culturals del pacient, fora del cas que s'entri en conflicte amb la Declaració Universal dels Drets Humans, i ha d'evitar que les seves pròpies condicions condicionin la capacitat de decisió d'aquell.

Norma 15

El metge, en tota actuació professional, i especialment en les exploracions diagnòstiques i tractaments, ha de vetllar perquè el dret del pacient a la intimitat sigui escrupolosament respectat.

Norma 16

Les exploracions complementàries no s'han de practicar de manera rutinària, indiscriminada o abusiva, sinó sempre sota criteris mèdics. El metge ha de tenir especial cura de no caure en la denominada medicina defensiva, en indicar exploracions o tractaments que no siguin estrictament necessaris.

Norma 17

El metge no podrà tractar cap pacient amb la capacitat mental conservada sense el seu consentiment. En el cas d'un menor, si té capacitat de comprendre allò que decideix, el metge ha de tenir en compte la seva voluntat, però també valorarà l'opinió dels vinculats responsables.

Norma 18

El metge ha de respectar el dret del pacient a rebutjar totalment o parcialment una prova diagnòstica, un tractament o l'assistència mèdica, sempre que abans aquest hagi estat informat de manera entenedora de les conseqüències previsible de la seva negativa i es trobi en condicions de tenir-ne una comprensió lúcida, llevat que puguin derivar-se'n perills o danys per a tercers a causa del seu estat. Tanmateix, el rebuig d'una prova o d'un tractament no ha de comportar l'abandonament de l'atenció clínica per part del metge.

Norma 19

Quan els responsables d'un pacient no competent o amb la competència minvada rebutgin, ni que sigui per raons de consciència, un tractament que els coneixements mèdics reconeixen com a vàlid i necessari per a la seva vida, el metge, en cas d'urgència, pot prescindir del consentiment.

Norma 20

El metge ha de respectar el dret del pacient d'eleger el seu metge i el centre sanitari. Individualment i col·lectivament ha de vetllar per l'acompliment d'aquest dret. El metge ha de respectar el dret del pacient a una segona opinió.

Norma 21

Les tecnologies de la informació i la comunicació poden ser instruments vàlids i útils per reforçar i dinamitzar la relació entre metges i pacients, però no poden substituir la visita presencial quan aquesta sigui necessària per a la deguda qualitat de l'acte mèdic. Poden ser també mitjans per establir consultes entre professionals. En aquest cas, la responsabilitat assistencial recau en el professional que hagi mantingut la relació presencial amb el pacient, i la documentació o informació generada amb aquestes comunicacions s'ha d'incorporar a la història clínica del pacient.

Norma 22

Els mitjans telemàtics es poden utilitzar en les comunicacions entre metge i pacient sempre que es faci de manera segura, amb una identificació i l'acceptació mútua, i sempre que es pugui garantir la qualitat de l'acte assistencial, segons les condicions particulars de cada cas.

Norma 23

El metge que sigui consultat per correu electrònic, o altres mitjans equiparables, per emetre una segona opinió ha de verificar la suficiència i la garantia de la documentació rebuda tenint en compte en l'elaboració del seu informe les limitacions que comporta l'absència d'una visita presencial.

Norma 24

Si s'utilitzen les xarxes socials per motius de salut pública, per a serveis d'informació general o per a la promoció de la salut, cal especificar de forma clara els seus objectius, les característiques d'ús i les limitacions, i evitar oferir consells mèdics personalitzats.

En l'ús personal de les xarxes socials, el metge ha d'evitar la informació o els comentaris que puguin vulnerar la intimitat de les persones ateses en l'àmbit del seu exercici o que puguin menystenir la confiança social envers la professió o les institucions sanitàries.

Norma 25

Llevat dels casos d'urgència, el metge pot negar-se a prestar assistència i també pot negar-se a continuar prestant-la si està convençut que no existeix la confiança indispensable entre ell i el pacient. En aquest cas, el pacient haurà d'ésser degudament informat del perquè de la negativa assistencial, i caldrà que aquesta pugui ésser continuada per un altre metge a qui han d'ésser lliurades, amb el consentiment del pacient, totes les dades mèdiques que demani. El metge no pot rebutjar l'assistència per por de ser contagiats.

Norma 26

El metge no pot exercir funcions de metge forense ni d'instructor d'expedients administratius, ni emetre informes, dictàmens o opinions de naturalesa pericial amb relació als processos assistencials en què participi o hagi participat com a metge.

Norma 27

El metge, que ha de registrar en una història clínica individualitzada totes les activitats assistencials amb els pacients, està obligat a extreure el rigor del seu contingut i garantir la seva comprensió en benefici de la continuïtat assistencial.

III. De la informació i la comunicació

Norma 28

El metge té el deure d'informar el pacient sobre el seu estat de salut, els passos diagnòstics i les exploracions complementàries, el diagnòstic que s'estableixi, les opcions terapèutiques i els resultats esperats de la seva aplicació o del seu rebuig. La informació ha d'incloure també, quan calgui, les mesures preventives per evitar el contagi i la propagació de la malaltia.

S'ha d'informar també explícitament la persona quan sigui objecte d'investigació, docència, peritatge o avaluació.

Norma 29

El metge ha d'informar al pacient de manera curosa i prudent en el cas que s'hagin produït complicacions, errors o accidents, i ha de posar els mitjans al seu abast per remeiar o pal·liar la situació adversa produïda.

Norma 30

El metge ha de vetllar perquè el pacient conegui la identitat del metge de referència del seu procés assistencial, així com la d'aquells que en cada moment li prestin assistència.

Norma 31

El metge ha d'informar la persona que atén del risc que poden significar per a la seva salut els seus hàbits, el treball que exerceix, o té intenció d'exercir, i el medi en què es desenvolupa.

Norma 32

El metge ha d'informar el pacient de les alteracions que pateix i del pronòstic de la malaltia de manera entenedora, verídica, mesurada, discreta, prudent i compassiva. Quan es tracti de malalties amb un mal pronòstic, el metge ha d'informar de forma especialment curosa, respectuosa i personalitzada.

El metge també ha de respectar el dret del malalt a no ser informat.

Norma 33

La valoració de la capacitat de fet de la persona malalta per comprendre la informació correspon al metge que l'assisteix, que n'ha de deixar constància a la història clínica. En el cas que el pacient sigui competent, ell mateix decidirà quines persones pot informar el metge i, en el cas que no ho sigui, el metge informará els representants del pacient o les persones vinculades a ell per raons familiars o de fet.

Norma 34

El metge ha d'obtenir el consentiment de la persona malalta en condicions que garanteixin la intimitat i l'expressió lliure de la seva voluntat.

Norma 35

Quan el metge actuï com a perit, inspector o similar és quan més acuradament ha de fer saber al pacient, abans d'actuar, la seva condició. Un cop finalitzada la seva tasca, ha de comunicar-li prioritàriament el contingut de l'informe, sempre que no existeixi un factor perjudicial per a la seva salut que aconsellés no fer-ho. Mai no ha de fer judicis o comentaris despectius sobre el diagnòstic, el tractament o el pronòstic establerts amb anterioritat per altres col·legues. Ha d'entendre's directament amb el metge que té cura del pacient o, si fos el cas, amb el Col·legi de Metges.

Norma 36

El metge ha de tenir present, quan redacta un informe o un certificat mèdic, o quan emet un peritatge, que el seu contingut pot tenir conseqüències legals per al malalt, per a ell mateix o per a terceres persones. S'ha d'abstenir, per tant, de fer afirmacions que no hagi comprovat personalment a partir de dades i proves concloents relacionades amb la persona a què es refereix. En cas de peritatge, ha de ser objectiu i ha de fer constar en el seu informe allò que pugui tant beneficiar com perjudicar qualsevol de les parts en el litigi.

Norma 37

El metge ha de lliurar al pacient un informe mèdic del seu procés assistencial quan aquest ho demani o en els supòsits en què sigui obligatori, sense perjudici del dret d'accés del pacient a la documentació clínica, d'acord amb la normativa vigent.

IV. Del dret a la intimitat i del secret professional

Norma 38

El metge només pot lliurar informació del pacient a altres col·legues, institucions o centres quan disposi de la seva autorització explícita, i si aquest no pogués donar-la, quan disposi de l'autorització de les persones responsables vinculades al pacient, o quan la documentació o la informació tramesa sigui necessària per garantir la continuïtat de l'assistència o per completar l'estudi o el tractament del pacient. La informació ha de ser necessària i suficient per justificar el motiu de l'informe, i s'ha de comunicar a la persona objecte d'aquest o als seus representants.

Norma 39

La condició de metge no dona dret a accedir a la informació clínica confidencial d'un pacient amb el qual no existeix relació assistencial.

Norma 40

El metge té el deure de respectar el dret de tota persona a la seva intimitat, en el benentès que els límits d'aquesta només els pot fixar l'interessat. La presència d'estudiants o altres persones en l'acte assistencial requereix la conformitat del pacient.

Norma 41

El metge ha de procurar que, en la presentació pública de documentació mèdica en qualsevol format, no hi figuri cap dada que faciliti la identificació del pacient.

Norma 42

El metge té el deure de guardar secret de tot allò que el pacient li hagi confiat, el que hagi vist o deduït, i tota la documentació produïda en el seu exercici professional, i procurarà ésser tan discret que ni directament ni indirectament res no pugui ésser descobert.

Norma 43

El metge pot revelar el secret amb discreció, exclusivament a qui hagi de fer-ho i en els justos límits necessaris, en els casos següents i en cap més:

- a) Quan de la revelació se'n presumeixi un molt probable bé per al pacient.
- b) Quan certifiqui un naixement.
- c) Quan certifiqui una defunció.
- d) Si amb el silenci es presumís un molt probable perjudici per al pacient o per a altres persones, o un perill col·lectiu (declaració de malalties contagioses, certes malalties mentals, estat de salut de persones a càrrec de la *res publica*, etc.).
- e) Quan es tracti de malalties professionals, accidents de treball o altres sinistres, si amb la declaració es pressuposa que se n'evitaran de semblants.
- f) Quan actui com a perit inspector, metge forense, instructor o similar.
- g) Quan, per manament legal, s'hagi de comunicar la comissió d'un fet delictiu.
- h) Quan el metge es vegi injustament perjudicat per causa del manteniment del secret d'un pacient, i aquest sigui autor voluntari del perjudici, a condició, però, que de la revelació del fet no en resultin altres perjudicats.

Norma 44

El metge, en cas de tractar un pacient menor d'edat, ha de vetllar sempre perquè aquest rebí la informació adequada al seu nivell de comprensió, i ha de fomentar que participi al màxim en el procés de presa de decisions, en la mesura que li permeti el seu grau de maduresa. Ha de vetllar també perquè la participació de pares o tutors en el procés no obstaculitzi la confiança d'aquest en els professionals sanitaris, i perquè el menor no deixi de consultar-lo quan ho necessiti.

Norma 45

La mort del pacient no eximeix el metge del deure del silenci. No es pot considerar revelació de secret el fet de manifestar que un pacient no ha mort d'una determinada malaltia sempre que això no signifiqui una revelació indirecta per exclusió.

Norma 46

L'autorització del pacient a revelar el secret no obliga el metge a fer-ho. En tot cas, el metge sempre ha de tenir cura de mantenir la confiança social envers la confidencialitat mèdica, i, quan hagi de revelar el secret, ho ha de fer fent constar l'esmentada autorització.

Norma 47

El metge ha de vetllar perquè els seus col·laboradors, sanitaris i no sanitaris, compleixin el deure de secret i gestionin la informació amb la deguda confidencialitat.

Norma 48

Cadascun dels metges que participen en un equip mèdic té el deure de preservar la confidencialitat de les dades del pacient, però en benefici d'aquest i de la bona atenció mèdica, pot, en els justos límits necessaris, compartir el secret.

Norma 49

El metge ha de posar especial cura, en el seu propi àmbit laboral i familiar, de preservar la confidencialitat dels pacients.

Norma 50

El director mèdic d'un centre o servei sanitari vetllarà per l'establiment dels controls necessaris perquè no es vulneri la intimitat i la confidencialitat dels pacients que hi són acollits i de la documentació referida a ells.

Norma 51

El metge ha de tenir molta cura quan les dades mèdiques siguin informatitzades, ja que la confidencialitat de les dades del pacient pot ésser violada de manera fàcil i lluny de la relació interpersonal. En aquest cas, especialment, s'han de preservar els drets del pacient:

- a) Conèixer i controlar les dades introduïdes a l'ordinador que han d'ésser solament les pertinents, necessàries i verificables.
- b) Modificar o eliminar les inexactes, no demostrables o supèrflues.
- c) Que les dades no surtin mai de l'àmbit sanitari sense el consentiment exprés del pacient, donat després d'una informació clara i entenedora, tret del cas que no es pugui identificar la persona a qui es refereixen.

Norma 52

El metge no pot col·laborar en cap banc de dades sanitàries, si no té la certesa que està adequadament garantida la preservació de la confidencialitat de la informació que hi és dipositada. Ha de tenir, a més, l'absoluta garantia que el banc no està connectat a cap altre que no tingui com a finalitat exclusiva la preservació de la salut, tret que el pacient hi hagi donat el consentiment.

Norma 53

Quan el metge sigui requerit per la justícia per testificar en relació amb un pacient sobre matèries que coneix gràcies a la seva professió, ha de fer saber al jutge que èticament està obligat a guardar el secret professional, i li ha de demanar que l'eximeixi de testificar. Si no fos així, el metge ha de demanar al jutge que el rellevi de la seva obligació de secret per tal que pugui declarar, i només ho farà d'allò que es dirimeixi en el procés judicial.

Norma 54

El metge té el deure de denunciar al Col·legi de Metges el qui, no essent metge, exerceix activitats mèdiques. Mai no ha de col·laborar amb personal no qualificat degudament. Posarà en coneixement del Col·legi de Metges el qui recomani tractaments no basats en l'eficàcia clínica o que es facin exclusivament amb finalitats lucratives, com també l'ús de productes de composició no coneguda o d'eficàcia no comprovada.

Norma 55

El metge, que ha de preservar el secret de les dades genètiques dels seus pacients, mai no ha de col·laborar perquè aquestes s'utilitzin com a element discriminatori o qualsevol altra forma de perjudici.

V. Del tractament

Norma 56

El metge té el deure de proposar al pacient tots els mitjans adequats al seu abast que cregui adients, dirigits a preservar o recuperar la salut, i de prestar-li tota l'assistència necessària amb aquest objectiu.

El metge també ha de promoure els programes de profilaxi, higiene i prevenció.

Norma 57

El metge, en la proposta de tractament, ha d'adequar l'ajuda que ofereix al malalt a la qualitat de vida personalitzada i ponderada amb el mateix malalt, més enllà de la quantitat de vida.

Norma 58

El metge prendrà les decisions que cregui adients quan hi hagi una situació de risc immediat greu per a la integritat física o psíquica del malalt i no sigui possible aconseguir l'autorització del pacient o de les persones a ell vinculades.

Norma 59

El metge ha de proposar i aplicar tractaments o procediments avalats pel mètode científic o d'una eficàcia acceptada per la comunitat científica.

El metge no ha d'emprar procediments ni ha de prescriure tractaments amb els quals no estigui degudament familiaritzat o que no consideri adients.

Norma 60

Quan el metge proposi emprar tractaments o procediments que no s'ajustin als termes de la Norma 59, els oferirà sempre com a teràpia complementària, mai com a alternativa a tractaments de demostrada eficàcia per a la malaltia que es tracta; tot informant i advertint de manera clara i entenedora, del seu caràcter complementari i no substitutori, i sempre que no suposin un risc afegit o no representin un obstacle pel bon desenvolupament de la teràpia principal.

Igualment, advertirà de no abandonar cap tractament necessari i, quan calgui, procurarà que el metge responsable del tractament principal estigui informat de la teràpia complementària indicada al pacient.

Norma 61

El metge ha d'extremar la informació dels riscos de l'acte mèdic i aconseguir el lliure consentiment del pacient, quan la seva finalitat, tot i perseguint un benefici per al pacient, no sigui el guariment d'una malaltia.

Norma 62

El metge ha de tenir en compte que el trasplantament d'òrgans humans de donador vivent o de cadàver exigeix que la seva necessitat hagi estat contrastada i arbitrada col·lectivament amb participació d'experts.

Norma 63

El metge, en la donació d'òrgans de donants vius, ha de tenir especial cura de:

- a) Vetllar en cada cas perquè el risc per al donant i el benefici per al receptor mantinguin una proporció raonable.
- b) Assegurar-se que les condicions personals del donant siguin adequades i que el procés d'informació sigui prou detallat i prolongat perquè la seva decisió constitueixi un acte lliure i meditat.

Norma 64

El metge, quan la demanda de mitjans terapèutics sigui superior a la seva disponibilitat o quan el context sociocultural del lloc on presta la seva activitat dificulti una assistència de qualitat, procurarà oferir el major benefici clínic, basant-se en principis ètics, aplicats amb criteris de proporcionalitat.

Norma 65

El metge, en cas de vaga de fam, ha de considerar que l'objectiu del vaguista no és la mort. El metge ha d'evitar qualsevol interferència aliena a la seva funció professional, i ha d'abstenir-se d'aplicar qualsevol terapèutica quan qui fa vaga de fam, un cop ha estat degudament informat i coneix el pronòstic, hagi expressat d'una manera lliure, explícita i reiterada, la seva negativa a ésser ajudat. El metge ha de respectar en tot moment la voluntat del pacient, prescindint del seu judici sobre la vaga i la seva motivació. Quan rebí una ordre judicial de tractament mèdic ha de fer saber al jutge que èticament està obligat a respectar la voluntat del pacient i demanar-li que l'eximeixi de l'obligació de tractament.

Norma 66

El metge, quan estableixi un tractament, s'ha de basar en el benefici per al malalt i en el correcte ús dels recursos sanitaris, i no ha d'estar influït per mesures restrictives inadequades ni per incentius, invitacions, subvencions o altres ajuts. Les relacions que mantingui cada metge amb les indústries sanitària i farmacèutica han de ser transparents, i s'han de posar de manifest en cas de conflicte d'interessos.

VI. De la genètica i la reproducció humana

Norma 67

El metge, davant el progrés de les noves tècniques i de les investigacions, sobre el genoma humà i llurs aplicacions, ha de tenir present que no tot el que és factible tècnicament és èticament acceptable. La seva conducta s'orientarà per criteris bioètics.

Norma 68

No són èticament acceptables les actuacions destinades a modificar el genoma d'una persona amb finalitats diferents a la promoció de la salut.

Norma 69

El metge té el deure d'informar de manera objectiva sobre els factors que incideixen en la procreació, el mecanisme d'actuació, l'eficàcia i el risc que suposen l'aplicació de cadascun dels procediments per regular-la.

Norma 70

El metge té el deure d'informar sobre la possibilitat de transmissió o d'aparició en la descendència de malalties o alteracions i de llur probabilitat i importància, així com proposar la pràctica de proves adients per detectar-les.

Norma 71

El metge no ha de practicar mai cap interrupció d'embaràs sense el consentiment lliure i explícit de la dona –sigui quina sigui la seva edat–, prestat després d'una completa informació. Quan la dona sigui menor, el metge ha de vetllar perquè rebí la informació adequada al seu nivell de comprensió, i ha de fomentar que participi el màxim en el procés de presa de decisions, en la mesura que li permeti el seu grau de maduresa.

Norma 72

El metge no ha d'aconsellar l'esterilització d'una persona amb discapacitat necessitada d'especial protecció si no té la certesa que els seus responsables legals ho demanen pensant en el bé de l'afectat. En tot cas, l'esterilització només es pot practicar amb una autorització judicial específica prèvia.

Norma 73

El metge és responsable de donar el consell mèdic adient per aconseguir una contracepció segura en una pacient amb una malaltia que desaconsella una gestació. En el cas d'una pacient que, malgrat el risc, desitgi dur a terme una gestació, el metge té el deure de prestar-li l'atenció adient. El metge, en el cas d'interrompre una gestació, té el deure de considerar que els motius que la justifiquen siguin transcendents per la salut de la mare i/o el fetus.

Norma 74

El metge no podrà practicar tècniques de reproducció assistida sense el consentiment lliure, concret i exprés de la dona. En el cas de donació de gàmetes o embrions, la identitat del donant es mantindrà en l'anonimat. Aquest haurà d'haver donat el consentiment previ per a aquest tipus d'assistència. El fill o els fills i la seva descendència seran els únics que tindran dret a conèixer les dades biogenètiques, però no la identitat dels seus progenitors, i el metge té el deure de facilitar-los-les.

Norma 75

El metge podrà intervenir en l'elecció del sexe, o altres característiques dels embrions o gàmetes, per prevenir malalties hereditàries.

Norma 76

El metge procurarà limitar el nombre d'embrions per transferir a l'úter matern, per tal d'evitar que es produeixin embarassos de més de dos fetus.

Norma 77

El metge té el deure d'informar de la possibilitat de conservació dels gàmetes als pacients que encara no hagin completat el seu desig generatiu, abans de sotmetre'ls a tècniques potencialment esterilitzants, en el cas de patir un procés que obligui a aquestes teràpies.

Norma 78

El metge no participarà ni directament ni indirectament en cap procés de clonació humana amb finalitats reproductives. No es podran crear nous embrions amb finalitats d'experimentació.

VII. De la mort

Norma 79

Tota persona té dret a viure amb dignitat fins al moment de la mort i el metge ha de vetllar perquè aquest dret sigui respectat. El metge ha de tenir en compte que el malalt té el dret de rebutjar el tractament per perllongar la vida. És deure mèdic fonamental ajudar el pacient a assumir la mort d'acord amb les seves creences i amb allò que hagi donat sentit a la seva vida.

Norma 80

El metge ha de respectar i atendre, en la mesura que sigui possible, la voluntat del pacient amb relació a decisions respecte al final de la vida, que es poden reflectir en el document de voluntats anticipades, en el pla anticipat de cures o en anotacions anàlogues referides a la història clínica del pacient.

Quan l'estat del malalt no li permeti prendre decisions, no consti documentalment quina és la seva voluntat o hi hagi dubtes sobre aquesta, el metge conjuntament amb les persones vinculades prendran les decisions, tenint en compte allò que es creu que hauria estat el parer del malalt en aquell moment.

Norma 81

L'objectiu primordial de l'atenció a les persones en situació de malaltia terminal no és escurçar ni allargar el temps de vida, sinó procurar que tinguin la màxima qualitat de vida possible, sobre la base dels seus valors i preferències.

Norma 82

Davant de qualsevol pacient que es troba en situació de final de vida, el metge ha de valorar si la donació d'òrgans i/o teixits és apropiada. Sempre que sigui adequada i pertinent, s'ha de plantejar al pacient, als familiars o al seu representant aquesta possibilitat. En els casos de mort cerebral, excepte si s'ha acceptat la donació d'òrgans per a trasplantament, el metge ha de suprimir els mitjans que mantenen una aparença de vida.

Norma 83

L'ús dels tractaments al nostre abast i el nivell d'intensitat terapèutica han de ser adequats i proporcionats per a cada pacient i en totes les situacions, i és responsabilitat del metge la indicació dels tractaments i l'ús adequat dels recursos.

El metge ha de retirar els tractaments de suport vital quan siguin fútils, sense utilitat per a aquell malalt en concret, tant a l'inici com durant l'evolució de la malaltia.

VIII. De la recerca i l'experimentació mèdica sobre la persona

Norma 84

La recerca és imprescindible per fer avançar la medicina, i ha de ser considerada un bé social que cal fomentar. La investigació en persones només es pot fer quan allò que es vol experimentar ha estat estudiat satisfactòriament amb la recerca bàsica preclínica.

Norma 85

El metge no posarà en marxa cap experimentació humana sense prèviament haver elaborat un protocol experimental ben explícit del qual demanarà l'aprovació a comitès d'ètica d'investigació clínica o a altres comitès interdisciplinaris aliens a l'experimentació.

Norma 86

El metge assistencial i el metge investigador garantiran que la persona a la qual es proposi participar en una investigació compregui la diferència entre el seu procés terapèutic ordinari i un programa de recerca clínica, sens perjudici del consentiment que en qualsevol cas s'ha de recavar.

Norma 87

L'atorgament del consentiment haurà de fer-se preferentment per escrit, signat pel mateix participant en l'experimentació o per testimonis que manifestin que la persona ha rebut informació explícita, adequada i suficient.

Norma 88

El metge mai no podrà practicar cap mena d'experimentació sobre persones si no disposa de mitjans humans i tècnics per efectuar-la en les màximes condicions de seguretat que li permetin neutralitzar immediatament els possibles efectes perjudicials que puguin presentar-se. A més a més, la preservació de la intimitat és ineludible.

Norma 89

El metge interromprà l'experimentació si en el seu curs la persona ho demana o es detecta un possible perill.

Norma 90

El metge no privarà ni interromprà una terapèutica eficaç reconeguda per assajar nous tractaments, llevat que després d'una acurada informació, el malalt hi doni el seu consentiment exprés.

Norma 91

El consentiment dels donants de qualsevol teixit, incloent-hi les cèl·lules mare i la sang del cordó umbilical per a recerca genètica, ha d'especificar l'objectiu de la recerca, l'abast de les possibles intervencions que se'n derivin i si el donant vol ser informat o no del resultat.

Norma 92

El metge té el deure de complir les normes de la comunitat científica internacional en relació amb la integritat en recerca i la transparència en la investigació, i en particular pel que fa a la publicació dels resultats, amb independència del seu signe, i al predomini de l'interès científic.

Norma 93

El metge no podrà emprar en les publicacions científiques, escrites, orals o visuals, cap nom o detall que permeti la identificació del subjecte de l'experimentació, tret que, en cas que no pugui obviar-se, l'interessat, després d'una acurada informació, hi doni el seu explícit consentiment.

Norma 94

El metge ha de tenir especial cura en la difusió dels resultats de la investigació als mitjans de comunicació, tractant d'evitar que puguin conduir a equívoc o generant falses expectatives en els pacients, sobretot en els afectats per malalties per a les quals no s'ha trobat una solució provadament eficaç.

IX. De l'exercici de la medicina en les institucions

Norma 95

El metge ha de denunciar davant la direcció de la institució sanitària on treballi els impediments que hagi trobat pel desenvolupament d'una bona pràctica mèdica, o pel respecte a les normes deontològiques. Si aquests impediments persisteixen, el metge els posarà en coneixement del Col·legi de Metges.

Norma 96

El metge assalariat no pot, en cap cas, acceptar una remuneració basada exclusivament en criteris de productivitat o rendiment horari, ni cap altra disposició que pugui afectar, posar en risc o condicionar la bona qualitat assistencial.

Norma 97

El metge està obligat a vetllar pel bon nom de la institució en la qual treballa, i a promoure la millora de la seva qualitat. Les deficiències que puguin haver-hi ha de posar-les en coneixement, en primer lloc, de la direcció de la institució i, si no són corregides, de les entitats mèdiques corporatives o autoritats sanitàries, abans de fer-ho a altres mitjans.

Norma 98

Els metges amb responsabilitats directives o de gestió han de vetllar perquè els professionals sanitaris treballin en les millors condicions possibles, i perquè els centres i dispositius sanitaris on treballen disposin dels recursos humans i materials que els permetin una assistència adient i el compliment del Codi de Deontologia.

Norma 99

El metge de referència és aquell que té al seu càrrec coordinar la informació i l'assistència del pacient, com a interlocutor principal en tot allò que correspongui a la seva atenció i informació durant el procés assistencial, sense perjudici de les obligacions i les responsabilitats d'altres professionals que participen en l'atenció al pacient.

Norma 100

El metge, en primer lloc, ha de presentar-se al pacient, informar-lo de la seva funció professional, de qui són i per què hi són totes les persones que poden acompanyar-lo o estar presents en l'acte mèdic. Ha de respectar el dret del pacient a rebutjar-les i facilitar el diàleg privat amb ell, amb qualsevol altre metge, o amb qualsevol altra persona, sanitària o no, de les que en tenen cura.

Norma 101

El metge té el deure de procurar que el pacient pugui mantenir una relació fluida amb el seus familiars i amics, i evitar, dins de les seves competències, que els tràmits administratius impedeixin o retardin l'acció mèdica. També ha de procurar que el pacient s'incorpori al més aviat possible a la seva vida habitual.

Norma 102

El metge ha de respectar el dret del pacient a triar un altre metge, aliè o no a la institució, per tal que estigui present en qualsevol acte mèdic que se li practiqui i en qualsevol circumstància, i té el deure de facilitar-li la més àmplia informació sense interferir, però, en l'assistència.

Norma 103

El metge ha de negar-se a practicar qualsevol acte mèdic, excepte en cas d'urgència, si considera que no té l'aptitud necessària i/o no disposa dels mitjans adequats per dur-lo a terme i també si existeix la raonable presumció que el pacient en podria sortir perjudicat. El metge facilitarà l'assistència a qui pugui practicar-lo.

Norma 104

El metge té el deure de col·laborar en les institucions on treballi, amb les comissions mèdiques en què sigui requerit.

Norma 105

Els metges, tinguin o no responsabilitat docent, han d'ajudar els estudiants i els companys que es troben en procés de formació i han de procurar transmetre els coneixements, les actituds i els valors propis de la professió, també a través del seu exemple.

Norma 106

Davant de la possibilitat de vaga, els metges, individualment i per mitjà dels ens corporatius, han de facilitar la creació de comitès d'arbitratge i procurar que la vaga no tingui lloc. Però si es produís, els metges han d'establir –amb qui en tingui la competència– els serveis necessaris que garanteixin la preservació del dret dels ciutadans a la protecció de la salut, i emprar individualment i col·lectivament els mitjans més adequats i sempre els menys lesius per als pacients.

X. Dels deures i drets del metge envers els seus companys

Norma 107

El metge, per damunt de tota consideració jeràrquica, ha de tenir en compte que qualsevol altre metge és un company que mereix un respecte imposat pel costum mèdic universal i com a tal ha de tractar-lo.

Norma 108

Tot metge que forma part d'un equip mèdic pot rebutjar qualsevol dels seus membres per causa professionalment justa, però ha d'argumentar prèviament els motius del seu refús a la jerarquia mèdica de l'ens on pertany l'equip o al Col·legi de Metges.

Norma 109

El metge té el deure i el dret de demanar consell a un altre metge, i aquest té el deure de donar-l'hi, procurant compartir els seus coneixements en benefici del pacient. Aquest consell o consulta, l'ha de demanar sempre que es cregui incapaç de proporcionar al pacient allò que aquest espera d'ell. També, quan les circumstàncies, el pacient o els responsables del malalt ho demanin, o bé quan el fet de no exercir aquest dret pogués significar un risc important per al metge o per al malalt.

Norma 110

Les discrepàncies professionals i, en general, la relació entre metges mai han de comportar un desprestigi públic ni fer minvar la confiança social envers la professió.

Les discrepàncies s'han d'intentar resoldre entre metges, i, quan no sigui possible, acudir als òrgans professionals de les institucions o al Col·legi de Metges, sens perjudici del dret a recórrer a altres instàncies.

Norma 111

Tret dels casos d'urgència, cap metge no ha d'interferir en l'assistència que presti un altre col·lega. No es considera interferència la lliure consulta demanada pel malalt a un altre metge. Aquest, però, ha de fer constar al pacient el perjudici d'una assistència mèdica no coordinada.

Norma 112

Els metges s'han de proporcionar entre ells la informació necessària, de forma entenedora, evitant les sigles i la terminologia no habitual, per oferir una bona assistència al pacient i una adequada coordinació i seguiment assistencial.

Norma 113

El metge té el deure de comunicar els seus coneixements al company que ho sol·liciti i facilitar-li l'accés als centres d'estudi, serveis o instal·lacions sanitàries, sense més límits que la raonable bona marxa de l'activitat i la salvaguarda prioritària de la intimitat del pacient.

Norma 114

El metge que se sàpiga malalt, que sigui coneixedor que pot transmetre alguna malaltia o que es vegi amb dificultats per exercir amb plena eficàcia la seva professió, té el deure de consultar un altre o altres col·legues perquè valorin la seva capacitat professional i seguir les indicacions que li siguin donades.

Norma 115

El metge que sàpiga que un altre metge, per les seves condicions de salut, hàbits, possibilitat de contagi, deficiències en la pràctica professional o conducta contrària a la deontologia, pot perjudicar els pacients, té el deure, amb l'obligada discreció, de comunicar-l'hi i, si escau, recomanar-li que consulti amb qui pot aconsellar la millor actuació. Igualment, té el deure de posar-ho en coneixement de la institució on treballi i del Col·legi de Metges. El bé dels pacients ha de ser sempre prioritari.

Norma 116

El metge no s'apropriarà de la contribució científica o acadèmica d'un altre metge.

Norma 117

El metge que, en condició de pacient o d'acompanyant d'un pacient, es visiti amb un company procurarà identificar-se com a tal.

XI. Dels deures i drets del metge envers el col·legi de metges

Norma 118

El metge, sigui quina sigui la seva situació professional, jeràrquica o social té el deure de comparèixer a la crida que se li faci des del Col·legi de Metges, independentment que la seva activitat sigui pública o privada.

Norma 119

El metge té el deure de prestar la col·laboració personal a la vida corporativa, com també a contribuir econòmicament a les càrregues corresponents.

Norma 120

El metge està obligat a un perfeccionament professional constant. Tant ell com el Col·legi de Metges han de procurar que això sigui possible, ja sia en institucions públiques com privades.

XII. Deures del col·legi de metges

Norma 121

El Col·legi de Metges té el deure de preservar secreta la documentació relacionada amb els seus membres quan es tracti de qüestions deontològiques, llevat que expressament acordi la Junta de Govern la seva publicació, prèvia consulta a la Comissió de Deontologia o que aquesta ho recomani.

Norma 122

El Col·legi de Metges ha de vetllar per la bona organització sanitària del país i per tots els aspectes que puguin afectar la salut de la població.

Norma 123

El Col·legi de Metges ha de vetllar per la bona qualitat de l'ensenyament de la medicina i a més ha de posar tots els mitjans al seu abast per aconseguir que els metges puguin assolir una formació continuada idònia.

Norma 124

El Col·legi de Metges ha de procurar que l'ensenyament obligatori de l'ètica mèdica sigui incorporat als estudis de medicina, i té el deure d'exigir el coneixement i el compliment d'aquestes Normes a tots els metges des del moment de la seva incorporació a la professió.

Norma 125

El Col·legi de Metges no solament ha de maldar perquè siguin anul·lades totes les disposicions legals de qualsevol ordre que s'oposin a aquestes Normes, sinó que ha de procurar que aquestes siguin protegides per la llei.

Norma 126

El Col·legi de Metges, en totes les circumstàncies, té el deure ineludible de defensar, per tots els mitjans al seu abast, el metge que es vegi perjudicat a causa del compliment d'aquestes Normes.

Norma 127

El Col·legi de Metges vetllarà perquè s'eviti la publicitat en els casos de denúncia contra algun metge la culpabilitat del qual no estigui demostrada.

Norma 128

El Col·legi de Metges vetllarà perquè els metges assalariats puguin desenvolupar la seva tasca dins la institució o l'empresa en les dignes i degudes condicions de treball.

XIII. De la publicitat

Norma 129

El metge, sigui quin sigui el mitjà a través del qual faci publicitat de la seva activitat professional, ha de complir les normes d'aquest codi i la resta de la normativa sanitària de publicitat.

Norma 130

El metge, quan comuniqui a la premsa o a altres mitjans de difusió informació sobre activitats professionals o de caire sanitari i científic ha de ser curós, especialment quan aquesta afecti a la població de manera generalitzada. Aquesta informació haurà de ser veraç i entenedora, i basar-se en fonts objectivables, fiables, identificables i susceptibles de ser contrastades.

Norma 131

Quan el metge participi en un espai d'informació de caràcter divulgatiu sanitari, cal que ho faci en temes de la seva competència, que sigui prudent i que consideri les repercussions que pot tenir en el públic. S'ha d'abstenir de tenir una actitud publicitària i d'avaluar productes de consum sense beneficis demostrats per a la salut.

Norma 132

El metge no ha de fomentar esperances enganyoses de guariment, ni tampoc ha de promoure falses necessitats relacionades amb la salut. També s'ha d'abstenir d'emprar mitjans i/o missatges publicitaris que menystinguin la dignitat de la professió, o la d'altres companys, o que tinguin afany exclusiu de lucre.

XIV. De l'economia

Norma 133

El metge té el deure d'estalviar al màxim possible els mitjans posats al seu abast, siguin públics o no, sense però privar mai el pacient d'allò que sigui necessari per a una bona qualitat de l'assistència.

Norma 134

El metge té dret a percebre honoraris d'acord amb la seva qualificació professional i amb la responsabilitat de la seva funció. La remuneració no pot estar vinculada ni al resultat esperat pel pacient ni a l'afany exclusiu de lucre del professional.

Norma 135

El metge ha de vetllar perquè la pràctica assistencial en cada cas, incloent-hi el nombre de visites o atencions, proves diagnòstiques i tractaments, s'ajusti als estàndards avalats pel coneixement científic, prescindint d'interessos econòmics, personals o institucionals aliens a la conveniència per a la salut del pacient.

Norma 136

Els honoraris mèdics han d'ésser dignes i no abusius. Cap metge no podrà acceptar remuneracions o beneficis directes o indirectes en qualsevol forma, en concepte de comissió, com a propagandista o com a proveïdor de clients o per altres motius que no siguin de treballs encomanats. Tampoc les pràctiques dicotòmiques són èticament acceptables.

Norma 137

Cap metge no pot vendre als seus pacients, servint-se de la seva condició de metge, medicaments, productes sanitaris ni altres productes i/o substàncies amb una pretesa finalitat terapèutica.

Norma 138

Cap metge no pot derivar-se o derivar amb finalitats lucratives pacients entre institucions, centres o consultes i, en tot cas, ha de prioritzar l'atenció als pacients atenent els criteris de necessitat i equitat.

Norma 139

El metge, quan atengui un company, haurà de comunicar prèviament la seva intenció de cobrar o no honoraris. És recomanable mantenir el costum de no cobrar honoraris, més enllà del rescabament del cost de les despeses associades que permeten l'actuació professional, i fer-ho extensiu als familiars que econòmicament en depenguin.

Disposició addicional primera: Aquest codi recull els valors de la professió, i la seva inobservança pot suposar la comissió d'una infracció amb conseqüència disciplinària.

Disposició addicional segona: Els col·legis de metges han de vetllar per la bona qualitat de l'ensenyament de la medicina, per afavorir una formació continuada i idònia, i per procurar que l'ensenyament de la normativa que regula l'exercici professional, i de la deontologia i la bioètica en particular, tinguin especial rellevància en els estudis de grau i de formació especialitzada i continuada.

Disposició addicional tercera: Els col·legis de metges ha de maldar perquè les disposicions legals i reglamentàries recullin o no contravinguin, en la mesura que sigui possible, els principis i els valors de la professió.

Disposició addicional quarta: Els col·legis de metges han d'exigir el coneixement i el compliment de les normes d'aquest codi a tots els metges des del moment de la seva incorporació a la professió, i han de defensar el metge que es vegi perjudicat a causa del seu compliment.

Disposició derogatòria única: 1. Queden derogades les normes següents:

- a) Del capítol I, "Principis generals", les normes 1, 3 i 6.
- b) Del capítol II, "De la relació del metge amb els seus pacients", les normes 12, 14, 15, 17, 18, 20 i 21.
- c) Del capítol III, "De la informació", les normes 22, 24, 25, 27 i 28.
- d) Del capítol IV, "Del dret a la intimitat i del secret professional", les normes 29, 32, 33, 35, 36, 37, 40, 42 i 44.
- e) Del capítol V, "Del tractament", les normes 45, 47, 48, 50, 52 i 54.
- f) Del capítol VI, "De la reproducció humana", les normes 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66 i 67.
- g) Del capítol VII, "De la mort", les normes 68, 69 i 70.
- h) Del capítol VIII, "De la tortura i la vexació de la persona", les normes 71 i 72.
- i) Del capítol IX, "De l'experimentació mèdica sobre la persona", les normes 73, 75, 76, 80, 81 i 82.
- j) Del capítol X, "De l'exercici de la medicina en les institucions", les normes 83, 84, 86, 87, 88 i 89.
- k) Del capítol XI, "De la vaga", les normes 92 i 93.
- l) Del capítol XII, "Dels deures i drets del metge envers els seus companys", les normes 95, 96, 97, 98, 100 i 102.
- m) El capítol XIV, "Deures del Col·legi de Metges", queda derogat íntegrament.
- n) Del capítol XV, "De la publicitat", les normes 115, 116 i 117.
- o) Del capítol XVI, "De l'economia", les normes 119, 121, 122 i 123.

Disposició final única. Entrada en vigor.

El present Codi entrarà en vigor en el termini d'un mes a partir del dia següent de la seva publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

COL·LEGIS
DE METGES
CONSELL DE
CATALUNYA